

Nau de Can Berenguer

Artés

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Can Berenguer
Emplaçament Davant de Can Sobrecalç i El Tint.

Coordenades:

Latitud: 41.80057
Longitud: 1.95633
UTM Est (X): 413296
UTM Nord (Y): 4628161

Classificació

Número de fitxa 08010 - 70
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Entorn degradat, finestres amb els vidres trencats.
Protecció Inexistent
Número inventari Si: IPA 16184
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Productiu
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament d'Artés (C. Barquera, 41)
Fitxes associades:
[Fàbrica de Cal Berenguer](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 06/03/2007 - 01:00

Descripció

Nau de planta rectangular que formava part de la fàbrica de Can Berenguer, però que ara es troba aïllada al darrera de l'antiga casa del gerent, actual "garden". És d'una única planta de sostre alt, amb la coberta de teules a dues aigües acabada amb ràfec i el carener paral·lel a les façanes llargues. Dos grans finestrals a les façanes septentrional i meridional donaven la llum a l'interior.

Observacions:

A l'interior es conserva la burra de Can Berenguer, ara propietat de l'Ajuntament.

Història

Formava part de la fàbrica creada per la família Berenguer, però el veritable artífex fou Josep Berenguer Vilarassau (1815-1895). La família estava arrelada a Artés des de feia temps i ja tenia tradició tèxtil, en concret de paraires. La fàbrica d'Artés es dedicà al cotó. La sol·licitud del permís data de l'any 1871, i l'any 1882 ja es feia una primera ampliació. Disposava de fusteria, serralleria, tint.

El 10 de gener de l'any 1873 es constitueix la societat amb Josep Berenguer Vilaresau, Josep Berenguer i Caba i Ramon de Rocafort, propietari del Mas Ferreres. Però l'any 1901, Josep Berenguer i Caba esdevé propietari únic.

Els Berenguer tenien altres fàbriques: una a Cabrianes i l'altra a Pont de Cabrianes, al costat del riu Llobregat, per aprofitar l'energia hidràulica en la filatura, que en requeria més. La fàbrica d'Artés va arribar a tenir més de 700 treballadors i ostentava el monopoli de la contractació industrial del municipi. La família Berenguer, a més, acaparava directa o indirectament tots els altres càrrecs de poder municipal: ajuntament, jutge, metge i, fins i tot, el rector. El poder polític i social dels Berenguer era absolut i es mantenia gràcies a la pràctica del caciquisme electoral a favor de la Lliga Regionalista.

L'any 1917 fou protagonista colateral de la Revolta dels Burots; vaga on a part de manifestar el malestar social de l'època, es reflectia un rebuig al caciquisme dels Berenguer. Aquell any protagonitza un locaut o tancament temporal, per tal d'evitar la creació d'una cooperativa tèxtil. L'estratègia no va funcionar, ja que la Revolta dels Burots va aconseguir canviar el govern municipal a favor d'una nova gestora allunyada de les urpes burgeses dels Berenguer.

Finalment, l'any 1920, es converteix en una societat anònima: "Manufacturas Berenguer, SA", concentrada en la productivitat i deixant de banda velles i obsoletes ingerències caciquils.

Bibliografia

- BENET i CLARÀ, A. (1987). Història del Bages I. Ed. Selectes Parcir, Manresa.
- FERRER, Ll. i BONET, A. (1990) Artés. Societat i economia d'un poble de la Catalunya Central. Ajuntament d'Artés.
- GIRBAU i FONTS, Gerard (2006). La revolta dels burots (1917). Episodi singular de la història d'Artés. Col·lecció Temes d'Artés, núm. 2. Ajuntament d'Artés i Centre d'Estudis del Bages. Artés.
- SERRA COMA, Rosa (1990). Fàbrica de Cal Berenguer. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

